

Nok er nok – nå må prisene flate ut

Presidenten i Tannlegeforeningen, Carl Christian Blich, har ingen problemer med å forklare den relativt store prisøkningen på tannlegetjenester de ti siste årene. Men nå synes han at prisene har økt nok. Det har han også en begrunnelse for å si.

Aftenposten fastslo nylig i et stort oppslag at prisen på tannlegetjenester har økt med 116 prosent siden 1990, mens konsumprisindeksen for øvrig har økt med 35 prosent i samme tidsrom.

– Hvordan forklarer du dette, Carl Christian Blich?

– Jeg tar som regel utgangspunkt i 1995 når jeg snakker om disse tingene, fordi det var da vi besluttet å avslutte honorartariffen. Bakgrunnen for det var at partene, altså myndighetene og private tannleger, etter hvert sto steilt mot hverandre. De private tannlegene mente at tariffen var for lav og at den år etter år ble justert for lite opp, blant annet i forhold til tannlegenes behov for opprustning på utstyrsiden. Myndighetene på sin side mente at tannlegenes omsetning var for stor i forhold til den gjeldende tariff, og ønsket å stramme inn. Tannlegene følte at de sto og stanget, uten å møte forståelse for at det var behov for et løft i tariffen.

Med dette som bakgrunn kom vi i det som den gang het Privatpraktiserende tannlegers ervervsgruppe, tilbake fra vårt landsting med beslutningen om å avslutte den frivillige ordningen med honorartariff, som i praksis var et årlig lønnsoppgjør for private tannleger. Det het seg at tariffen skulle være veiledende, men den var absolutt.

For å gjøre en lang historie kort: I 1995 var vi i ferd med å komme bakpå utstyrmessig, og de fleste private tannleger hadde et stort behov for å oppgradere seg, i form av å tilpasse

NTFs president, Carl Christian Blich, mener at det er til både tannlegenes og pasientenes beste at prisene på tannlegetjenester ikke fortsetter å stige i samme takt som de har gjort de siste ti årene.

seg en elektronisk hverdag. Digitalt røntgen var én nyvinning, likeledes var det mange som trengte nye unitar. Store investeringer er blitt foretatt i de aller fleste praksiser i løpet av de ti siste årene. Dette viser også omsetningen hos leverandørene.

Konkurransetilsynet var med i de siste rundene i 1995, og sa da at det var naturlig med en viss prisvekst når markedet ble fritt. Samtidig stilte de spørsmål om hvorvidt markedet ville fungere for oss, og det ble sagt at de ville følge opp. Men vi har ikke sett annen oppfølging enn at det har vært noen kontroller når det gjelder plikten til å ha prisoppslag på venteværelset.

– Så prisøkningen hos private tann-

leger er gått til fornyelse av utstyr og ikke til økte lønninger for tannlegene?

– Hovedsakelig, ja. Men tannlegene har også sett sitt snitt til å øke sine egne lønninger. Det skal vi ikke legge skjul på. Samtidig har vi hatt et par kostbare lønnsoppgjør i denne perioden, som har gitt tannhelsesekretærene økte lønninger. Det er også med på å forklare de økte prisene.

– Hvor lenge kommer denne store prisøkningen til å fortsette?

– Jeg mener at det ikke lenger er naturlig at prisene øker like mye som de har gjort de siste ti årene. Jeg har kunnet forklare prisøkningen så langt, men finner det rimelig å forvente at tannlegene nå har foretatt sine nødvendige

økonomiske tilpasninger, og at prisveksten videre vil følge den som er i samfunnet for øvrig.

– Du maner altså til moderasjon?

– Ja, og det ser jeg på som min plikt, som leder av foreningen i en tid der mediene spør. Og det er noe vi må regne med at det blir mer av i det valgåret vi er inne i. Samtidig som det settes søkelys på prisøkningen, kobles det til tanker om at det offentlige i liten grad er inne og finansierer tannhelsetjenester til befolkningen.

Etter min mening er det individer med spesielt høye kostnader som bør få hjelp av det offentlige. Alle andre bør gjøre opp med tannlegen direkte. En generell trygdedekning av tannhelsetjenester vil rett og slett bli dyrere for folk flest, over skatteseddelen. Vi ser også nok av medieoppslag fra sykehusverdenen, der det vises at det er systemet, vel så mye som pasientens behov, som styrer behandlingen. Jeg tror vi er tjent med en direkte kontakt og lojalitet mellom pasient og tannlege. Selv om Norge hevdes å være på sisteplass i Europa når det gjelder trygdefinansiering av tannhelsetjenester, er det slett ikke sikkert at radikale systemendringer hos oss vil innebære forbedringer for pasientene som også er skattebetalere.

– Hva med den gruppen på 300 000 som i undersøkelser oppgir at de ikke har råd til tannbehandling?

– Med utgangspunkt i gjennomsnittlige utgifter til tannbehandling og

norske gjennomsnittsinntekter mener jeg at det ikke er et klassespørsmål om man har råd til tannbehandling eller ikke. Jeg tror det skjuler seg mye annet enn dårlig råd bak de 300 000 som utsetter tannlegebesøket.

– Som hva da?

– Frykt kan være én forklaring. Jeg tror dessuten at det er en stor gruppe som vurderer det slik at de ikke har behov. Disse har kommet til tannlegen flere ganger på rad, der de har opplevd å betale seks-syv hundre kroner for det de ser på som ingenting. Opplevelsen blir lett at det er for mye å betale for at tannlegen skal finne ut at det ikke er noe å gjøre – og så oppgir de at de lar være å gå fordi det koster for mye. Slik sett handler det ikke om at de ikke har råd. Det har med prioritering å gjøre, i forhold til opplevd behov. Jeg synes ikke vi skal ta fra folk plikten til selv å prioritere riktig. Mange mangler egentlig ikke forutsetningene. Dette blir for øvrig et sosialpolitisk spørsmål, og NTF skal være forsiktig med å bevege seg bort fra det rent faglige.

Mitt poeng her er at det slett ikke er sikkert at det norske folk er tjent med at det blir et politisk krav om generell trygdedekning på tannhelsetjenester. Og tannlegene bør i hvert fall ikke bidra til å få frem et slikt krav, gjennom ukritisk å sette opp sine priser, avslutter Carl Christian Blich.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi